

82—83, 106—107, 129—150). Enota 123 (Svitoslav Vižintin, Slovensko časopisje na Goriškem v preteklosti) sodi v skupino 015 (bibliografija prema mestu izdanja), prav tako enota 114 (Dušan Moravec, Slovenski periodični tisk na Primorskem).

Omenjene stvari — opažene miogrede — so seveda drobnarije. S pomočjo imenskega in pojmovnega predmetnega kazala vseeno najdemo, kar iščemo.

Dragocenost te bibliografije bibliografij ni samo, da je prva tovrstna publikacija v naši državi, da bo odlično pomagalo pri znanstvenem delu in knjižnicam pri posredovanju informacij, temveč tudi, da nam kaže bilanco bibliografskega dela v prvem desetletju nove Jugoslavije. Registrira 1141 enot, od tega okoli četrtno slovenskih, kar je lepa žetev slovenske bibliografije. Kaže pa tudi, da bo morala področjem, ki doživljajo v sedanji dobi močan razmah (na primer družbene in tehnične vede), tudi bibliografija posvetiti več pozornosti.

Knjiga je natisnjena v tehniki rotaprint, ki se čedalje bolj uveljavlja pri manjših nakladah. Po ličnosti in preglednosti povsem ustreza. Dvomimo pa, da 550 izvodov zadostuje potrebam v vsej državi. Lahko se celo zgodi, da delo, ki opozarja na druga dela, samo zapade v pozabo, ker je premalo razširjeno in zato manj dostopno.

Jože Munda

JUGOSLOVENSKA KNJIZEVNOST U INOSTRANSTVU. Bibliografija 1945—1959. Beograd. Avtorska agencija. 1959. 80 str. 8°.

Knjižico je izdala Jugoslovanska avtorska agencija v Beogradu v sodelovanju s Komisijo za kulturne zveze z inozemstvom in Zvezo književnikov Jugoslavije o priliki mednarodnega knjižnega sejma 1959. Dala naj bi nekakšen obračun o prevodih leposlovnih in esejističnih

del iz jugoslovanske književnosti, kolikor so izšli v obliki knjige v inozemstvu v dobi od osvoboditve do pozne jeseni 1959, torej za dobrih 14 let. Publikacija naj bi po besedah Aleksandra Vuča v uvodu knjižice dala sistematično bibliografijo prevodov iz jugoslovanskih literatur. Sestavila sta jo bibliotekarja Aleksandra Grgić in Slobodan Komadinić, ki pa sicer nista nikjer obrazložila načina in metode svojega dela, le v Vučevem uvodu je rečeno, da sta se okoristila z Unescovim Index Translationum in pa s periodičnimi nacionalnimi bibliografijami, torej predvsem iz drugotnih virov.

Vsebino knjige tvori, kakor rečeno, najprej kratek uvod A. Vuča v srbskohrvatskem, francoskem, ruskem in angleškem jeziku, nato sledi popis antologij in izborov iz več avtorjev ali zbirk narodnih pesmi ali narodnih pravljic in pripovedk po abecednem redu stvarnih naslovov ne glede na jezik. Temu je priložena osebna bibliografija prevodov posameznih pisateljev, spet v abecednem redu, a zaključuje se brošura z indeksom prevodov, urejenim po državah, znotraj katerih so avtorji s svojimi deli navedeni spet po abecedi. Indeks je posnet po Unescovi publikaciji.

Prvi vtis, ki ga knjižica daje, je vtis nedodelanosti in prevelike naglice pri sestavi dela, saj ga »krase«[»] poleg številnih tiskovnih napak, ki jih ne bomo navajali, tudi razne stvarne pogrške in nedoslednosti. Tako n. pr. navajata avtorja pri nekaterih antologijah celotno njihovo vsebino, druge pa samo z naslovom, ki je včasih tudi pomanjkljiv. Tu se jasno vidi, da sestavljavca določene knjige bržkone nista imela v rokah, temveč sta imela na razpolago samo drugotne vire, kar je škoda. Kajti nikjer ni rečeno, da teh knjig ne bi našli po raznih jugoslovanskih knjižnicah. Ob tej ugotovitvi se lahko z začudenjem vprašamo, za-

kaj naše večje knjižnice po vsej državi izdelujejo kartotečne listke za svoj inozemski fond in jih pošiljajo centralnemu katalogu za inozemski tisk pri Bibliografskem inštitutu v Beogradu, ki poleg tega sam prejema iz različnih držav tudi še posebne kartotečne listke o prevodih iz jugoslovanskih literatur, pa tudi za članke o njih. Zakaj se interesenti tega zbranega fonda podatkov ne poslužujejo, ko ga imajo vendar kar pri roki? Zbiralec gradiva za gornjo bibliografijo bi namreč v centralnem katalogu lahko poiskal zelene podatke ali pa se zanje obrnil na knjižnico, ki ima po registru tega kataloga iskano knjigo v svojem knjižnem fondu. Drugo vprašanje pa je metoda v izbiri antologij in izborov iz literarnih del več avtorjev. Ker gre v tem primeru za jugoslovansko prevodno literaturo, bi bil princip izbire pač ta, da bi se upoštevale samo tiste antologije, ki imajo izključno jugoslovansko gradivo. Tak je namreč običaj po vsem svetu. V našem primeru pa avtorja tega nista storila, temveč sta sprejela v bibliografijo tudi tri zbirke, ki so splošno slovanskega, torej internacionalnega značaja (Slavjanski poeti, Sofija 1946; Novellieri slavi, Roma 1946; Poezija zapadnih i južnih slavjan, Leningrad 1955). Glede tega bi se sestavljavca pač lahko vzgledovala po vzorni bibliografiji prevodov iz bolgarske književnosti, ki jo je za približno isto obdobje sestavil Veselin Trajkov (Bulgarska hudožestvena literatura na čuždi ezici, 1944—1957) in ki smo jo lani na tem mestu omenili. V oddelku za antologije so v bibliografiji vsaj štiri zbirke s pomanjkljivimi podatki, za katere bi bil eden od avtorjev, ki je pred sestavo bibliografije med drugim obiskal n. pr. tudi ljubljansko Slovansko knjižnico, našel v njej vse potrebne podatke (gre za knjige: Hvezdy nad Triglavem, Praga 1946; Slavjanski poeti, Sofija 1946;

Srbski poeti, Sofija 1946; Devět pavů, Praga 1958).

Sestavitev bibliografije, ob kateri A. Vučo ugotavlja ok. 360 prevodov iz jugoslovanskih literatur v inozemstvu za dobo 1945—1959, je zaradi površne naglice močno nepopolna in bi resnična številka teh prevodov morala biti znatno višja. Naj na tem mestu navedemo samo nekaj takih antologij in izborov, ki bi morali najti svoje mesto v bibliografiji, pa jih zaman iščeš: Serbski epični pisni. Kiiv 1946; Recuerdos de Eslovenia. Leyendas y poesias traducidas del esloveno y originales de Vanda Čehovin. Buenos Aires (1948) 1955; Serbskie narodne skazki. Moskva 1956; Poesia eslovena. Madrid 1956; Devuška-lebed'. Skazki narodov Jugoslavii. Moskva 1956. (S to zbirko smo hkrati odkrili vir za prevod iste knjige v kirgiški in azerbejdžanski jezik, ki ju bibliografija sicer navaja, ne ve pa za posredovalni ruski prevod!) Po avtorjevi metodi bi mogli upoštevati tudi še zbirko Slov'janski baladi. Kiiv 1946, ki obsega tudi 15 srbskih narodnih balad.

V naslednjem oddelku, kjer so osebnosti bibliografije posameznih jugoslovanskih pisateljev, je zanimiva slika o popularnosti njihove umetnosti v inozemstvu glede na število prevedenih del in jezikov, v katere so se prevajala. Od 94 prevedenih jugoslovanskih pisateljev je samo 7 takih, ki imajo 10 ali več prevedenih del v tuje jezike v obdobju 1945—1959. Na prvem mestu je Ivo Andrić s 36 prevodi v 14 jezikih, na drugem je Branislav Nušić s 27 knjigami v 9 jezikih, na tretjem je Dobrica Ćosić s 16 deli v 11 jezikih, nato sledi Ivan Cankar s 16 knjigami v 10 jezikih, Branko Ćopić s 14 knjigami v 7 jezikih, Miroslav Krleža z 12 knjigami v 7 jezikih in Vladimir Nazor z 11 deli v 6 jezikih. Tako sliko daje seveda ta bibliografija s svojimi podatki. Dejansko stanje pa

je v resnici nekoliko drugačno. Vzemimo za primer samo Ivana Cankarja. Z izpuščenimi deli, ki jih bibliografija ne navaja (Il servo Bortolo, Trst 1945; madžarski prevod Kralja na Betajnovi, 1948; Kasztan osobliwego gatunku, Varšava 1959) pride naš pisatelj s četrtega na tretje mesto z 19 knjigami v 11 jezikih. Torej bi po tej bibliografiji še ne smeli delati zaključkov, ker njeni podatki niso povsem zanesljivi. Tu naj navedemo še nekaj prevodov, za katere naša bibliografija ne ve, čeprav bi morali biti v njej: Radovan Zogović, Pesn' o žizni tovarišča Tito, Moskva 1945; Radovan Zogović, Pesen za biografijata na drugarja Tito, Sofija 1947; France Bevk, Pastierci, Bratislava 1948; Fran Milčinski, Slovenische Volksmärchen, Klagenfurt 1948; Karel Mauser, Kaplan Klemens, Zürich 1955; France Bevk, La Bambinaia, Zurigo 1957; Anton Trstenjak, Tra gli uomini, Milano 1957; France Bevk, Den stærke Peter, København 1959; Prežihov Voranc, Landysi, Moskva 1959; Josip Jurčič, Commentarii de vita et rebus gestis Georgii Kozjak, militis ianitarii sloveni, Roma 1959; F. S. Finžgar, Die Magd Annerl, Regensburg 1959; François de Sales Finžgar, Iztok sous le soleil de la liberté, Paris 1959; France Bevk, Ragazi soli, Torino 1959; Vuk Stefanović Karadžić, Srbské lidové pohadky, Praga 1959. V bibliografiji je od 94 pisateljev 22 slovenskih, ki imajo zabeleženih 66 knjig od 360, kar jih brošura skupaj prinaša. To je torej slaba šestina vsega gradiva.

Kritike je potreben tudi indeks na koncu knjige, ki je posnet po Index Translationum. Tam je uveden princip razdelitve prevodov po državah in ne po jezikih. Taka aplikacija svetovne bibliografije prevodov v malem jugoslovanskem merilu ni potrebna, ker povzroči samo nejasnosti in zmedo. Nemški prevodi so n. pr. citirani pri štirih državah: Avstriji, Zahodni Nemčiji,

Vzhodni Nemčiji in Švici, s čimer se izgubi pregled nad vsemi nemškimi prevodi. Pod Českoslovaško so n. pr. zopet pomešani češki in slovaški prevodi med seboj, edino pri nekaterih slovaških prevodih sta avtorja dodala v oklepaju (slov.). In vendar se v bibliografiji zdaj štejejo za češke prevode nekateri, ki so slovaški: n. pr. Finžgar, Pod slobodnym slnkom (1948) in Ciril Kosmač, Jarny den (1957), kakor se po drugi strani šteje za zahodnonemški prevod Cankarjeva knjiga Aus dem Florianital, ki je izšla v Celovcu 1947. V knjižici torej ni nobenega pregleda prevodov po jezikih, kar je seveda velika pomanjkljivost in nedostatek. Zanimivo je tudi, da bibliografija ne pozna za obravnavano obdobje nobenega španskega prevoda. In vendar sta izšla kar dva; Recuerdos de Eslovenia (Buenos Aires, tiskano že 1948, izšlo 1955), ki jih je izdala Slovenka Vanda Cehovin, in Poesia eslovena (Madrid 1956), ki je delo Španke Marije Castro de Gil in je izšlo kot separatna zbirka s študijo o slovenski poeziji iz »Revista de Literatura«. Med knjižne prevode bi lahko šteli tudi obsežno študijo Bartolomeja Calvija Fonti italiane e latine nel Prešeren maggiore (Torino 1959), ki je v njej preveden pretežni del Prešernove poezije v italijanski jezik.

Brošura Jugoslovenska književnost u inostranstvu je gotovo potrebna in upravičena, ker nam nudi pregled nad tistim literarnim gradivom iz jugoslovanskih književnosti, ki je v poldrugem desetletju po osvoboditvi prodrlo v široki svet v osemindvajset jezikih. Daje nam sliko, kam vse je segla in hkrati kaže, za katera dela iz jugoslovanskih književnosti se tujina najbolj zanima. Če bi bila bibliografija tega gradiva še tudi malo bolj vestno izdelana, bi bile potrebe interesenta zanjo tudi uzadovoljene.

France Dobrovoljc